

BACKGROUND REPORT

PRAGUEPRAŽSKÝ
STUDENTSTUDENTSKÝ
SUMMIT

DISEC

**Proliferace zbraní hromadného ničení
do rukou nestátních aktérů**

Autor: Daniela Chvátalová
Imprimatur: Martin Mezenský, Filip Jelínek
Jazyková úprava: Jakub Kopriva, Jana Fialová, Vendula Kulichová
Grafická úprava: Jan Hlaváček

Model OSN

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXI. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2015

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)
Žitná 27, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz
IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz

1 Úvod

Spolu s rozvojem technologií se rozšiřují i možné způsoby zneužití technologického pokroku teroristy. Ať už jde o informační technologie, globalizovaný finanční sektor či přístup k nebezpečným látkám užívaným v průmyslu či výzkumných zařízeních. Pohled na mezinárodní terorismus proměnil především konec studené války, s ním související oslabení státního uspořádání v druhém (rozpad SSSR) i třetím světě (zejména v Africe) a také útoky, které se odehrály např. v tokijském metru v roce 1995 (sarinový útok)¹ nebo útoky z 11. září 2001 v USA. V této souvislosti začala být větší pozornost věnována možnosti zneužití zbraní hromadného ničení a nebezpečných materiálů teroristickými skupinami, neboť multiplikační potenciál² těchto zbraní může pro teroristy představovat ideální prostředek k dosažení co největšího počtu zasažených obětí.³

Teroristé nás předbíhají, my se je snažíme doběhnout. Jsou aktivní, kdežto my jen reaktivní. Nemají adresu a mají výhodu iniciativy, kde, kdy a jak zasáhnout. Oni fungují v anonymitě, my jsme zřetelný cíl.⁴

Dokument se věnuje popisu problematiky proliferace jaderných a radiologických zbraní („špinavá bomba“) do rukou teroristů a mezinárodněprávnímu rozměru tohoto fenoménu. Neméně závažnými hrozbami pro mezinárodní bezpečnost a stabilitu pochopitelně zůstávají i další formy nekonvenčního terorismu – biologický a chemický.⁵

2 Základní informace

2.1 Terorismus

Definice terorismu můžeme nalézt mnoho, bohužel však neexistuje jednotná definice terorismu, která by byla užívána např. ve všech dokumentech Organizace spojených národů. Běžně bývá

¹ PLETCHER, Kenneth. Tokyo subway attack of 1995 [online]. [cit. 2015-09-06]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/event/Tokyo-subway-attack-of-1995>

² Multiplikační potenciál v tomto kontextu znamená znásobení efektu teroristického útoku. Zneužití zbraní hromadného ničení teroristy představuje větší hrozbu než klasické teroristické metody jako například sebevražedné útoky či únosy osob. Samotná hrozba použití zbraní hromadného ničení má také obrovský psychologický efekt. Dochází tedy ke znásobení škody, počtu obětí i strachu vyvolaného útokem či samotnou výhrůžkou.

³ V odborné literatuře zatím nenacházíme jednotný odborný termín, kterým by byl označován tento způsob terorismu. Proto se můžeme setkat s různými označeními, mezi něž patří nekonvenční terorismus (tento termín bude užíván i v tomto dokumentu), ultraterorismus, hyperterorismus nebo superterorismus.

BÍLKOVÁ, Veronika. Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu. Mezinárodní vztahy. 2005, : 20. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/article/view/179>

⁴ ULČ, Ota. Střet civilizací. *Pro Forum* [online]. 2004 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.otaulc.com/text/941.htm>

⁵ MACFARLANE, Allison. *All WeaponsofMassDestruction are Not Equal: MIT SecurityStudies Program* [online]. 2005, : 6 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: http://web.mit.edu/cis/pdf/Audit_6_05_Macfarlane.pdf

terorismus definován jako *plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů*.⁶ V kontextu útoků z 11. září 2001 se rozšířila definice terorismu amerického Ministerstva obrany, obsažená ve Slovníku vojenských termínů,⁷ která zní: „*Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle.*“⁸

2.2 Jaderné zbraně

Jaderné zbraně řadíme mezi zbraně hromadného ničení.⁹ Jedná se o zařízení, která jsou určena k uvolnění energie výbušným způsobem. V důsledku štěpení, jaderné fúze nebo kombinace obou procesů, dochází k výbuchu. Dle principu fungování můžeme jaderné zbraně dělit na štěpné a termonukleární. Štěpné jaderné zbraně označujeme jako atomové zbraně, zatímco termonukleární zbraně jsou nazývány vodíkovými bombami.¹⁰

3 Vzestup nekonvenčního terorismu

Nárůst hrozeb spojených s nekonvenčním terorismem,¹¹ mezi něž řadíme radiologický i jaderný terorismus, jsme mohli pozorovat po skončení studené války, neboť ve světovém měřítku vzrostla jak poptávka (např. ze strany Al-Káidy), tak i potenciální nabídka (v souvislosti s rozpadem Sovětského svazu a s obavou o zabezpečení jeho masivního jaderného arzenálu).

Pád východního bloku na konci 80. let zapříčinil mnoho změn, mezi něž patří například přechod z bipolárního pohledu na svět na pohled unipolární a jeho postupný přerod ve svět multipolární. Zásadní změny byly doprovázeny dezintegrací dřívějších mocenských celků, případně také zhroucením oficiálních státních struktur. Příkladem mohou být oblasti v Africe (např. období politických bojů v letech 1980 až 1987 po získání nezávislosti Zimbabwe¹²) či v bývalém Sovětském svazu. Státní moc náhle přišla o schopnost úplné kontroly nad svým územím na kratší či delší časové období. Ztrátou kontroly nad územím přišly státní instituce o možnost

⁶ *Definice pojmu terorismus* [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

⁷ *Dictionary of Military Terms: Terrorism* [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: http://www.dtic.mil/doctrine/dod_dictionary/data/t/7591.html

⁸ *Definice pojmu terorismus* [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

⁹ Zbraně hromadného ničení jsou zbraně s vysoce ničivými účinky, které mohou být použity k rozsáhlému ničení živé síly, infrastruktury nebo jiných zdrojů. Jde o souhrnný výraz pro jaderné, biologické a chemické zbraně.

¹⁰ VISINGR, Lukáš. *Jaderné zbraně 1. a 2. generace: Armádní technický magazín* [online]. 2005(1) [cit. 2015-09-08]. Dostupné z: <http://tinyurl.com/qf4kgt3>

¹¹ Pojem nekonvenční terorismus označuje terorismus jaderný, radiologický, chemický a biologický.

¹² *History of Zimbabwe* [online]. In: . [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.historyworld.net/wrldhis/PlainTextHistories.asp?historyid=ad28>

kontroly nad arzenály zbraní hromadného ničení či sklady nebezpečných materiálů, včetně těch určených pro vědecké pokusy. Tyto prostory se tak staly jednoduchým cílem teroristických skupin či organizovaného zločinu.¹³

Dalším faktorem, který umožnil nástup nekonvenčního terorismu, je globalizace. **Globalizace** umožňuje větší mobilitu obyvatelstva, díky níž mohou teroristé snáz pronikat do cílových zemí. Také se stále zdokonalují informační technologie, prostřednictvím kterých se mohou teroristické organizace lépe koordinovat, rekrutovat své členy, domlouvat podrobnosti teroristických aktivit či připravovaných útoku a mohou o sobě informovat. Tzv. **informační věk** rovněž může zvýšit zájem světové veřejnosti o hrozbu zneužití zbraní hromadného ničení.¹⁴ Globalizace také zjednodušuje mezinárodní finanční operace a „fundraising“, které fungování internacionálních teroristických organizací vyžaduje.

Vědecko-technický pokrok také přispívá k rozvoji nekonvenčního terorismu. Přináší totiž dokonalejší, snadněji ovladatelné a také účinnější nástroje zneužitelné k zabíjení, kterých se mohou teroristé zmocnit. Ideálním cílem teroristických skupin mohou být nebezpečné látky využívané v průmyslu, především v jaderné energetice.¹⁵

Posledním faktorem může být proměna, kterou prodělal terorismus samotný, ten se totiž za poslední dvacetiletí stal globálním jevem. Tzv. **internacionalizace**¹⁶ se projevuje ve způsobu provádění jednotlivých útoků i v motivaci teroristů samotných. Můžeme zde zařadit přechod od cílů lokálního charakteru k cílům mezinárodním (příkladem může být snaha o omezení moci a vlivu USA, např. snaha o omezení vojenské přítomnosti na Blízkém východě).¹⁷

Některá teroristická uskupení však neusilují pouze o politickou moc, jako tomu bylo třeba v případě extrémního levicového terorismu dominantního zejména v 70. letech. Některé teroristické organizace jsou motivovány náboženskou vírou a přesvědčením, že náboženská moc je totožná s mocí politickou.¹⁸ Mezi ně lze zařadit takzvaný Islámský stát, který usiluje o

¹³ EICHLER, Jan a Jiří ŠEDIVÝ. *Hlavní rysy mezinárodní situace po skončení studené války: Mezinárodní vztahy*, 1995, [online]. : 7 [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <https://mv.iir.cz/article/view/955>

¹⁴ KHAN, Muqtedar Dr. *Terrorism and globalization: GlocalEye* [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <http://www.glocaleye.org/terglo.htm>

Globalization and terrorism: Globalenvision [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <http://www.globalenvision.org/library/8/703>

¹⁵ STŘEDA, Ladislav. *CBRN terorismus – vážná hrozba 21. století* [online]. In: . [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/cbrn-terorismus-vazna-hrozba-21-stoleti-d9o-na_analyzy.aspx?c=A050510_094008_na_analyzy_m02

¹⁶ SLEZÁK, Milan. *Nový terorismus: Hospodářské noviny, 2002*, [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-10591280-novy-terorismus> (k dispozici pouze část článku)

¹⁷ *9/11 Attacks* [online]. In: . [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.history.com/topics/9-11-attacks>

¹⁸ ReligiousTerrorism [online]. [cit. 2015-09-06]. Dostupné z: http://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/33557_6.pdf

cíle náboženské i politické povahy.¹⁹ Nábožensky motivovaných teroristických činů v dnešní době přibývá, pro příklad uveďme útok na francouzskou redakci časopisu Charlie Hebdo a na židovský obchod v Paříži v lednu 2015.

4 Podoby jaderného a radiologického terorismu

4.1 Jaderný terorismus

Jaderný terorismus v tuto chvíli nepředstavuje velkou hrozbu, jelikož šance teroristických skupin na zmocnění se jaderných zbraní či možnosti jejich konstrukce jsou poměrně malé.²⁰ Důvodem je vysoká ochrana arzenálů jaderných zbraní i materiálů.

Zkonstruování jaderných zbraní samotnými teroristy je komplikované, finančně náročné a nepříliš pravděpodobné. Pro tento proces je třeba vysoké množství kvalitního jaderného materiálu, tedy vysoce obohaceného uranu nebo plutonia, a také odborné znalosti. Studie vypracovaná americkým Institutem pro jaderný dohled došla k názoru, že sofistikovaná teroristická skupina by byla schopna zkonstruovat jadernou zbraň pouze za předpokladu, že si obstará materiál.²¹

Momentálně je spíše reálnější situace, kdy by teroristické skupiny zaútočily na jaderná zařízení určená pro vojenské či civilní účely (elektrárny). Do dnešního dne se žádné teroristické skupině nepodařilo zkonstruovat či uloupit jadernou zbraň, i přes jisté snahy. Příkladem může být japonská sekta Óm Šinrikjó, která se v 90. letech neúspěšně pokoušela o koupi jaderného materiálu v Rusku,²² či bin Ládínova organizace al-Káida, která chtěla sestrojít svou vlastní jadernou zbraň a bezúspěšně se pokoušela nakoupit obohacený uran v západní Evropě i Rusku.²³

¹⁹ FRIEDLAND, Elliot. TheClarion Project Special Report: TheIslamicState [online]. [cit. 2015-09-06]. Dostupné z: <https://www.clarionproject.org/sites/default/files/islamic-state-isis-isil-factsheet-1.pdf>

²⁰ BÍLKOVÁ, Veronika. *Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu*. Mezinárodní vztahy. 2005, : 20. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/article/view/179>

²¹ *NuclearTerrorism: How To PreventIt* [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <http://www.nci.org/nci-nt.htm>

²² HAPALA, . *Jaderný terorismus, predikce hrozby* [online]. Brno, 2010 [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: is.muni.cz/th/179409/fss_m_b1/Diplomka_Hapala_bss_1.1.docx. Magisterská práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D.

GRAHAM, Allison. NuclearTerrorismFactSheet: Belfer Center for science and internationalaffairs [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z:

http://belfercenter.ksg.harvard.edu/publication/20057/nuclear_terrorism_fact_sheet.html

²³ MOWATT-LARSEN, Rolf. *Al QaedaWeaponsofMassDestructionThreat: Hypeor Reality?: Belfer center for Science International Affairs, 2010*, [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z:

http://belfercenter.ksg.harvard.edu/publication/19852/al_qaeda_weapons_of_mass_destruction_threat.html

4.2 Radiologický terorismus

Radiologický terorismus představuje větší hrozbu než terorismus jaderný. Nejznámějším příkladem je tzv. **špinavá bomba** (dirty bomb), která může při využití konvenční výbušniny jako je dynamit rozptýlit radioaktivní materiál do velkého prostoru. Nebezpečný pro životy lidí je jak výbuch samotný, tak především i následné šíření radioaktivity a zamoření prostředí.

Samotná špinavá bomba je poměrně jednoduchá na vytvoření, protože teroristé mohou poměrně snadno přijít k materiálu, ze kterého lze vyrobit. Stačí ovládnout vojenskou základnu či v rámci civilní sféry specializovaná zdravotnická zařízení nebo průmyslové objekty. Materiál lze také získat také na černém trhu (americium²⁴¹, kalifornium²⁵², caesium¹³⁷, kobalt⁶⁰, iridium¹⁹², plutonium²³⁸, polonium²¹⁰, radium²²⁶ a stroncium⁹⁰).²⁴

4.3 Důsledky použití špinavé bomby

Důsledky užití špinavé bomby závisí na několika faktorech, mezi které patří velikost výbušniny, množství a typ radioaktivního materiálu rozptýleného v prostředí společně s povětrnostními podmínkami. Účinky radiace na zdraví jsou přímo úměrné dávce záření – čím je dávka radiace vyšší, tím je větší riziko újmy na zdraví.²⁵

4.3.1 Islámský stát a špinavá bomba

Nejaktuálnější hrozbou z hlediska použití špinavé bomby je nejspíše takzvaný Islámský stát, který dle posledních nepotvrzených zpráv má dostatek materiálu na konstrukci špinavé bomby.²⁶ V červenci 2014 Mezinárodní agentura pro atomovou energii vydala prohlášení o tom, že Irák oznámil OSN odcizení jaderného materiálu z univerzity v Mosulu. Islámský stát se k nebezpečnému materiálu může poměrně lehce dostat díky ovládnutí některých měst v Sýrii a Iráku, kde má pod kontrolou zdravotnická zařízení a výzkumná centra. Dle dostupných informací však došlo k zabavení materiálu, který nepředstavuje velké riziko z hlediska jaderného či radiologického terorismu.²⁷

Lze se tedy domnívat, že tradiční metody užívané teroristy pro vzbuzení strachu a paniky, mezi něž řadíme například sebevražedné atentátníky či nálože ukryté v automobilech, jsou schopné

²⁴ KELLEY, Maria. *Terrorism and the growing threat of weapons of mass destruction: Al-Shabaab*. 2014. s. 28.

²⁵ *FactSheet on Dirty Bombs: United States Nuclear Regulatory Commission* [online]. 2014. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <http://www.nrc.gov/reading-rm/doc-collections/fact-sheets/fs-dirty-bombs.html>

²⁶ *Isis's dirty bomb: Jihadists have seized 'enough radioactive material to build their first WMD'* [online]. 2014 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/isis-dirty-bomb-jihadists-have-seized-enough-radioactive-material-to-build-their-first-wmd-10309220.html>

²⁷ MOORE, Dr. George M. *Is ISIL a Radioactive Threat?: Federation of American Scientists* [online]. [cit. 2015-09-07]. Dostupné z: <http://fas.org/pir-pubs/isil-radioactive-threat/>

způsobit větší škody než materiál odcizený příslušníky takzvaného Islámského státu. Důvodem je především obtížnost manipulace s nebezpečnými materiály.²⁸

V tuto chvíli není znám případ, kdy by došlo k užití radiologického terorismu, pokusy o něj však v historii zaznamenány jsou. Mezi známější případy můžeme zařadit snahu čechenských povstalců, kteří v roce 1995 do Izmailovského parku v Moskvě umístili radioaktivní cesium¹³⁷, které mělo způsobit paniku a strach mezi obyvateli i ruskou vládou.²⁹ Také al-Káida se snažila o vytvoření radiologické bomby, avšak neúspěšně.³⁰

5 Mezinárodněprávní úprava ochrany proti jadernému a radiologickému terorismu

Mezinárodní právo se věnuje radiologickému i jadernému terorismu jakožto jediným druhům terorismu spadajícím pod terorismus nekonvenční. Cílem snah mezinárodního společenství je prevence i represe terorismu prostřednictvím specializovaných smluv, které upravují jaderné odzbrojení a mírové využívání jaderné energie. Řadíme sem také rezoluce Rady bezpečnosti OSN.

Prevence dlouhodobého charakteru se soustřeďuje na tři základní oblasti:

1. zabránění šíření jaderných zbraní;
2. zajištění ochrany jaderných radiologických a jaderných materiálů;
3. zavedení účinné ochrany jaderných zařízení.

5.1 Smlouvy o odzbrojení a o mírovém využívání jaderné energie

Smlouva o nešíření jaderných zbraní (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT)

Tato smlouva se stala účinnou v roce 1970 a její podstatou bylo zavedení speciálního režimu pro státy vlastníci jaderné zbraně (jaderné státy) a pro státy, které jaderné zbraně nevlastní (nejaderné státy).³¹ Jaderným státům nařizuje „nepředávat přímo ani nepřímo komukoliv jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení, ani kontrolu nad těmito zbraněmi nebo

²⁸ MOORE, Dr. George M. *Is ISIL a Radioactive Threat?: Federation of American Scientists* [online]. [cit. 2015-09-07]. Dostupné z: <http://fas.org/pir-pubs/isil-radioactive-threat/>

²⁹ Týčová, Ivana. *Deterrence nukleárního terorismu ve druhém věku*. Brno, 2010. Dostupné také z: http://is.muni.cz/th/146851/fss_m/diplomka_finalni_verze.pdf. Magisterská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Petr Suchý, Ph.D.

³⁰ BÍLKOVÁ, Veronika. *Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu*. Mezinárodní vztahy. 2005, : 20. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/article/view/179>

³¹ *Treaty on the non-proliferation of nuclear weapons (NPT)* [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: <http://www.un.org/disarmament/WMD/Nuclear/NPT.shtml>

jadernými výbušnými zařízeními³² a „nepodporovat, nepodněcovat a nepovzbuzovat jakýkoliv stát nevlastnící jaderné zbraně k výrobě nebo k získání kontroly nad těmito zbraněmi nebo výbušnými zařízeními“.³² Nejaderné státy nesmí jaderné zbraně a výbušná zařízení vyrábět, ani si je jiným způsobem obstarávat. Efektivita smlouvy je však diskutabilní především proto, že mezi jejími signatáři nevidíme tři jaderné velmoci – Indii, Pákistán a Izrael.³³ KILDR ke smlouvě sice přistoupila, v roce 2003 však ohlásila „automatické a okamžité uskutečnění svého odstoupení z NPT“.³⁴ Současně také neexistuje funkční systém udělování sankcí za porušení ustanovení ve smlouvě. Dohled nad dodržováním závazků plynoucích ze smluv náleží **Mezinárodní agentuře pro atomovou energii (MAAE)**.³⁵ Smlouva o nešíření jaderných zbraní se však vůbec nezabývá problematikou jaderného terorismu.

Společná úmluva o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady (Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management)³⁶

Tato smlouva se zabývá vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem vznikajícími v civilní sféře. Signatáři této smlouvy musí zabezpečit úschovu materiálu na svém území i během přepravy přes hranice a musí předkládat zprávy o aktuální situaci.

Dohoda byla ratifikována celkem 69 státy, mezi významné signatáře patří např. Spojené státy americké, Ruská federace nebo Čínská lidová republika.³⁷

---

³² Smlouva o nešíření jaderných zbraní. 1974. Dostupné také z: https://www.sujb.cz/fileadmin/sujb/docs/zakaz-zbrani/NPT_v_CS.txt

³³ Izrael se oficiálně nikdy nepřihlásil k držení jaderných zbraní.

NuclearWeapons: Who Has What a Glance: ArmsControlAssociation [online]. [cit. 2015-09-07]. Dostupné z: <http://www.armscontrol.org/factsheets/Nuclearweaponswhohaswhat>

³⁴ RUBEROVÁ, Jana. *Režim nešíření jaderných zbraní a jeho současné problémy. Případy KILDR a Íránu*. Dostupné také z: https://is.muni.cz/th/65610/fss_m/Diplomova_prace.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Petr Suchý, Ph.D.

³⁵ NATO REVIEW. *Smlouva o nešíření jaderných zbraní - nejdůležitější multilaterální smlouva na světě?* [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: http://www.nato.int/docu/review/2010/Nuclear_Proliferation/NPT/CS/Neširení_zbraní_kontrola_zbrojení_a_odzbrojení [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/file/72924/NesireniZbrani.pdf>

³⁶ *Návrh společné úmluvy o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady* [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: https://www.sujb.cz/fileadmin/sujb/docs/mezinarodni-spoluprace/smlouvy/III_9_CJ.pdf

³⁷ *Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management* [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: https://www.iaea.org/Publications/Documents/Conventions/jointconv_status.pdf

Úmluva o jaderné bezpečnosti (Convention on Nuclear Safety)³⁸

Tato smlouva se primárně snaží o zajištění bezpečnosti jaderných zařízení, konkrétně tedy civilních jaderných elektráren. Smlouva však nezavádí žádné kontrolní ani sankční mechanismy, státy jsou pouze povinny informovat pravidelně o způsobech garance bezpečnosti před revizními zasedáními.

Ke smlouvě přistoupilo celkem 78 států, z nichž 10 tuto úmluvu ještě neratifikovalo. Mezi významné signatáře patří USA, Spojené království, Ruská federace, Čína nebo Indie.³⁹ Tato úmluva je důležitá především pro zdůraznění nutnosti chránit zařízení, která se potenciálně mohou stát cílem teroristického útoku.

Smlouva o zákazu výroby štěpných materiálů pro jaderné zbraně a jiná jaderná výbušná zařízení (Fissile Material Cut-off Treaty, dále FMCT)⁴⁰

Jedná se o smlouvu, která je od 90. let stále v přípravném procesu. Diskuze probíhá na půdě Konference OSN o odzbrojení, která však vyžaduje konsensus pro přijetí dokumentu. Z toho důvodu došlo tedy pouze k předběžným diskuzím. Vyjednávání o FMCT na půdě OSN do této chvíle neproběhlo. Nicméně je zásadní v oblasti boje proti terorismu a ochrany technologií v rámci jaderného průmyslu. Týká se štěpných materiálů užívaných pro vojenské účely, jejichž výroba je zakázána. Jedná se o vysoce obohacený uran a plutonium.⁴¹

Důležité je, že tato smlouva by měla zavázat nejen státy, které podepsaly NPT (USA, Rusko, Francie, Čína, Spojené království), ale také státy, které NPT nepodepsaly, konkrétně se jedná o Izrael, Indii, Pákistán a Severní Koreu.

Tato smlouva řeší výrobu jaderných materiálů pro účely jaderných zbraní, čímž má zamezit či ztížit jejich nabytí teroristy. Dále zakládá mezinárodní dohled Mezinárodní agentury pro atomovou energii⁴² nad výrobcí štěpných materiálů a kontroluje také obchodování. Samotné státy jsou však zavázány provést nutná opatření.

³⁸ *Úmluva o jaderné bezpečnosti* [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: <http://www.mojeenergie.cz/cz/umluva-o-jaderne-bezpecnosti>

³⁹ K dispozici kompletní seznam signatářů úmluvy – *Convention on Nuclear Safety* [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: http://www.iaea.org/Publications/Documents/Conventions/nuclearsafety_status.pdf

⁴⁰ SAMEK, Tomáš. Smlouva zakazující výrobu štěpných materiálů pro jaderné zbraně a jiná jaderná výbušná zařízení a budoucnost jaderného odzbrojení. Praha, 2009. Dostupné také z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800026677>. Magisterská práce. Univerzita Karlova. Vedoucí práce Judr. PhDr. Tomáš Karásek.

⁴¹ *FissileMaterialCut-offTreaty (FMCT) at a Glance: ArmsControlAssociation* [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: <https://www.armscontrol.org/factsheets/fmct>

⁴² *A FissileMaterialCut-offTreaty: UnderstandingtheCriticalIssues* [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: <http://www.unidir.org/files/publications/pdfs/a-fissile-material-cut-off-treaty-understanding-the-critical-issues-139.pdf>

5.2 Smlouvy smíšeného charakteru

Dále existují smlouvy smíšeného charakteru, které mají preventivní i represivní aspekty. Ty se projevují např. prostřednictvím povinnosti státu přijmout opatření v rámci své jurisdikce pro prevenci trestných činů, ale zároveň také pro jejich trestání. Zařadit sem můžeme **Úmluvu o fyzické ochraně jaderných materiálů (Convention on the Physical Protection of Nuclear Material)**. Úmluva se ve svém původním znění vztahuje na jaderný materiál určený k mírovým účelům, a to při jeho mezinárodní přepravě a částečně i při vnitrostátním používání a skladování.⁴³ Má celkem 152 signatářů, z nichž 44 ji ratifikovalo. Každý smluvní stát musí přijmout opatření k zajištění ochrany jaderných materiálů, jejich tranzitu přes území země a také musí určit orgán, který je pověřen k provedení úmluvy.

5.3 Protiteroristické smlouvy

Nejvýznamnějšími smlouvami, které cílí na boj s terorismem radiologickým a jaderným jsou mezinárodní smlouvy upravující problematiku mezinárodního trestního práva. Směřují ke stíhání a trestání pachatelů teroristických činů a také k prevenci.

Jako první můžeme uvést **Mezinárodní úmluvu o potlačování teroristických bombových útoků (International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings)** z roku 2001. Úmluva říká, že protiprávního činu se dopustí každý, kdo „*protiprávně a úmyslně sestrojí, umístí, vypustí nebo odpálí výbušninu nebo jiné nebezpečné zařízení ve veřejných prostorách, do veřejných prostor nebo proti veřejným prostorám na území státu nebo vládního zařízení, do systému veřejné dopravy nebo zařízení infrastruktury.*“⁴⁴ Úmluva napomáhá zabránění šíření a tvorbě špinavých bomb, jelikož specifikuje, že za výbušné nebo jiné nebezpečné zařízení se považuje i taková zbraň, která je schopná způsobit smrt, vážné škody či vážná zranění rozptýlením radiace.⁴⁵ Celkem má 168 signatářů.

Nejvýznamnějším dokumentem v této oblasti je ovšem **Mezinárodní úmluva o potlačování činů jaderného terorismu (International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism)**, která byla přijata Valným shromážděním OSN roku 2005. Jedná se o první multilaterální protiteroristickou smlouvu, jež byla přijata po útocích 11. září 2001 a má

⁴³ Úmluva o fyzické ochraně jaderných materiálů a jaderných zařízení [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV:l27080>

⁴⁴ ŠTURMA, DrSc., prof. JUDr. Pavel. *Mezinárodní smlouvy proti terorismu* [online]. : 10 [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: <files.svses.webnode.cz/200004812-ee477f0380/sturma.pdf>

⁴⁵ BÍLKOVÁ, Veronika. *Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu*. Mezinárodní vztahy. 2005, : 20. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/article/view/179>

celkem 115 signatářů.⁴⁶ Valné shromáždění OSN jejím přijetím vyzvalo státy, aby ke smlouvě přistoupily a ratifikovaly ji. Většina států k úmluvě přistoupila již v roce 2005, kdy byla ratifikována.

Tato smlouva stíhá činy jaderného a radiologického terorismu, mezi něž je zařazeno protiprávní a úmyslné držení nebo použití radioaktivních materiálů, jejich výroba nebo použití. Mezinárodní úmluva se aplikuje převážně na činy nestátních aktérů, podrobně totiž vymezuje penalizaci teroristických činů. Stanovuje též jurisdikci – primárně na základě principů teritoriality a personality, subsidiárně dle titulu oběti (stát nebo státní příslušník).⁴⁷

Nejasnosti mezi dvěma či více stranami týkající se interpretace či aplikace této úmluvy řeší Mezinárodní soudní dvůr, nedohodnou-li se strany na arbitráži.⁴⁸

Důležitý je tento dokument především proto, že se jedná o první multilaterální a univerzální protiteroristickou smlouvu, která byla přijata po 11. září 2001. Za druhé se jedná o v té době jedinou smlouvu týkající se pouze nekonvenčního terorismu, která se nezabývá již spáchanými teroristickými činy. Tato úmluva je považována za základ mezinárodněprávního systému ochrany proti jadernému a radiologickému terorismu.

5.4 Rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1540 (2004)⁴⁹

V oblasti boje proti nekonvenčnímu terorismu je třeba také věnovat pozornost rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1540 z roku 2004. Tato rezoluce byla navržena USA a byla vydána na základě kapitoly VII Charty OSN, která se věnuje porušení míru a akcím při jeho porušení. V preambuli označuje šíření zbraní hromadného ničení za hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost, varuje taktéž před nebezpečím získání těchto zbraní nestátními aktéry, tedy teroristickými skupinami. Stanovuje nutnost nenapomáhat či nepodporovat nestátní aktéry ve výrobě či získávání zbraní a proklamuje, že by státy měly takové aktivity zakázat.⁵⁰

Tato ustanovení primárně směřují proti těm státům, které terorismus podporují nebo svou pasivitou dávají příhodné podmínky pro jeho bujení. Rezoluce také nařizuje přijmout

⁴⁶ *International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism*. Dostupné z: https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-15&chapter=18&Temp=mtdsg3&lang=en

⁴⁷ BÍLKOVÁ, Veronika. *Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu*. Mezinárodní vztahy. 2005, : 20. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/article/view/179>

⁴⁸ *International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism* [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv13.pdf>

⁴⁹ ŠROLETOVÁ, Mgr. Kamila. *Ultraterorismus – část 2*. [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: <http://casopis.vsehrd.cz/2012/11/ultraterorismus-%E2%80%93-cast-2/#fnref-1645-21>

⁵⁰ *Zbraně hromadného ničení* [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/cr_a_odzbrojeni/zbrane_hromadneho_niceni/index.html

a prosazovat efektivní opatření k prevenci šíření zbraní hromadného ničení a požaduje zajištění fyzické ochrany a udržování hraničních kontrol.

Rezoluce taktéž vyzývá státy k ratifikaci relevantních antiproliferačních mezinárodních smluv a obnovení a plnění svých závazků vůči Mezinárodní agentuře pro atomovou energii. Touto rezolucí též došlo ke zřízení speciálního kontrolního výboru.

Důležité je, že tato rezoluce zavazuje všechny členské státy OSN, na rozdíl od mezinárodních smluv, které zavazují pouze přistoupivší státy. Navíc Rada bezpečnosti OSN dala touto rezolucí jasně najevo, že se hodlá nekonvenčním terorismem zabývat. Fakt, že zavázány jsou všechny členské státy OSN, znamená, že si UNSC otevřela do budoucna půdu pro případné užití vojenské síly při nerespektování a nedodržování závazků vyplývajících z této rezoluce.⁵¹

6 Ochrana proti nekonvenčnímu terorismu

Nejvýznamnější institucí bojující proti nekonvenčnímu terorismu je Mezinárodní agentura pro atomovou energii. Mezi další můžeme zařadit Úřad OSN pro drogy a kriminalitu nebo zvláštní výbor Rady bezpečnosti OSN, který byl vytvořen výše zmíněnou rezolucí č. 1540 z roku 2004.

6.1 Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE)

MAAE je nezávislou mezivládní organizací v systému OSN pro vědu a technologii v oblasti mírového využívání jaderné energie v souladu se Smlouvou o nešíření jaderných zbraní.⁵² MAAE vznikla v roce 1957, sídlí ve Vídni a jejím cílem je: *"... urychlit a rozšířit využití atomové energie pro mír, zdraví a prosperitu celého světa. Pokud to bude v jejích silách, bude zajišťovat, aby pomoc poskytovaná jí samotnou, na její žádost nebo pod jejím dohledem či kontrolou nebyla využívána tak, aby sloužila jakýmkoli vojenským cílům,"* (viz čl. II Stanov MAAE).

Po útocích ze dne 11. září 2001 bylo vydáno MAAE několik dokumentů obecného charakteru, které popisují současný systém zajištění jaderné bezpečnosti a cílí k jejímu zlepšení. Konkrétně se jedná například o Akční plán pro boj s jaderným terorismem z roku 2002.

Sféra působnosti MAAE může být charakterizována ve třech bodech:⁵³

- dohled nad plněním mezinárodních smluv (smlouva NPT dala MAAE pravomoc dozírat na plnění závazků plynoucích z mezinárodních smluv),

⁵¹ BÍLKOVÁ, Veronika. *Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu*. Mezinárodní vztahy. 2005, : 20. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/article/view/179>

⁵² MAAE - *Mezinárodní agentura pro atomovou energii* [online]. 2010 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/mission.vienna/cz/organizace_v_pusobnosti_mise/ostatni_mezinarodni_organizace/mezinarodni_agentura_pro_atomovou/index.html

⁵³ BÍLKOVÁ, Veronika. *Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu*. Mezinárodní vztahy. 2005, : 20. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/article/view/179>

- zabezpečení fyzické ochrany jaderných materiálů a jaderných zařízení,
- řešení ostatních otázek týkajících se jaderné bezpečnosti.

7 Závěr

Nekonvenční terorismus, který v sobě obsahuje terorismus jaderný a radiologický, je hrozbou, které by měla být v kontextu dnešní doby věnována maximální pozornost. V souvislosti s postupem takzvaného Islámského státu je třeba zaměřit se především na prevenci a účinnější mechanismy sankcionování obchodu s nebezpečnými radioaktivními a jadernými materiály na černém trhu, resp. jejich omezení.

Důležitost kooperace v boji proti nekonvenčnímu terorismu si státy začaly uvědomovat především po útocích 11. září 2001, kdy světová veřejnost obrátila zrak k hrozbám, které terorismus představuje. Z toho důvodu se začal vytvářet systém mezinárodněprávní úpravy namířený proti terorismu. Zároveň sem můžeme zařadit relevantní dokumenty Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Celá mezinárodněprávní úprava však vykazuje znaky inkoherece a nedostatečné complexity. Častým problémem je nefunkční či plně neexistující systém sankcionování porušení závazků plynoucích z mezinárodních smluv či jiných dokumentů. Státy poté nejsou dostatečně motivovány implementovat veškerá doporučení do vnitrostátní úpravy či stíhat nestátní aktéry snažící se o nákup či prodej nebezpečných zbraní či materiálů.

Systematičtěji působí zásadní dokumenty, které byly přijaty po roce 2001. Jednalo se o Mezinárodní úmluvu o potlačování činů jaderného terorismu, revidovanou Úmluvu o fyzické ochraně jaderného materiálu a rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1540 z roku 2004.

V tuto chvíli můžeme boj proti nekonvenčnímu terorismu vnímat poměrně optimisticky, nemůže být však opomenut fakt, že se stále jedná o kontroverzní téma z důvodu odlišných přístupů konkrétních zemí, které často usilují o ponechání volnosti nákupu i vývoje jaderných i radiologických zbraní.

Otázky k prostudování

- Vlastní vaše země jaderné zbraně? Pokud ne, jak se staví k problematice jaderných zbraní?
- Má vaše země jaderný program? Usiluje vaše země o vytvoření jaderných zbraní?
- Je vaše země signatářem některé z výše zmíněných dohod? Pokud ne, proč?
- Dodržuje vaše země závazky plynoucí z dohod, jichž je signatářem?
- Je vaše země součástí některé bezjaderné zóny?

- Zabezpečuje vaše země dostatečně skladiště jaderných materiálů?
- Je vaše země ohrožena rizikem nekonvenčního terorismu? Pokud ano, jaká opatření v boji proti němu dosud přijala? Jaká opatření plánuje přijmout v budoucnosti?
- Operují na území vaší země skupiny snažící se o získání či vytvoření jaderných či radiologických zbraní?

Seznam doporučených zdrojů

Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu

Článek z magazínu Mezinárodní vztahy autorky Veroniky Bílkové předkládá souhrnný pohled na problematiku nekonvenčního terorismu.

<https://mv.iir.cz/article/view/179>

UNODA (Úřad OSN pro otázky odzbrojení)

Databáze mezinárodních smluv týkajících se jak jaderných zbraní, tak odzbrojení obecně.

<http://www.un.org/disarmament>

Dokument BBC o špinavých bombách

Dokument týkající se důsledků užití špinavé bomby. Dostupný v anglickém jazyce, délka trvání 45 minut.

<https://www.youtube.com/watch?v=opTHVe8fzlg>

Seznam použitých zdrojů

9/11 Attacks [online]. In: . [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.history.com/topics/9-11-attacks>

A Fissile Material Cut-off Treaty: Understanding the Critical Issues [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: <http://www.unidir.org/files/publications/pdfs/a-fissile-material-cut-off-treaty-understanding-the-critical-issues-139.pdf>

BÍLKOVÁ, Veronika. Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu. *Mezinárodní vztahy*. 2005. [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné také z: <https://mv.iir.cz/article/view/179>

Definice pojmu terorismus [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

Defining Terrorism in National and International Law [online]. WALTERS, Christian. Berlin/Heidelberg, 2003 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: https://www.unodc.org/tldb/bibliography/Biblio_Int_humanitarian_law_Walter_2003.pdf

Definition of "Terrorism" in the UN Security Council: 1985–2004 [online]. SAUL, Ben. Berlin/Heidelberg, 2003 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://chinesejil.oxfordjournals.org/content/4/1/141.full>

Dictionary of Military Terms: Terrorism [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: http://www.dtic.mil/doctrine/dod_dictionary/data/t/7591.html

Disarmament resolutions and decisions of the sixtieth session of the United Nations General Assembly. *United Nations: Department for Disarmament Affairs* [online]. 2005 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/disarmament/HomePage/ODAPublications/ResolutionsDecisions/PDF/ResDes2005.pdf>

EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století* [online]. 2005, : 304 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: http://www.army.cz/assets/files/9960/mezinar_bez.pdf

EICHLER, Jan, ŠEDIVÝ, Jiří. *Hlavní rysy mezinárodní situace po skončení studené války: Mezinárodní vztahy*, 1995, [online]. : 7 [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <https://mv.iir.cz/article/view/955>

Fact Sheet on Dirty Bombs: United States Nuclear Regulatory Commission [online]. 2014. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <http://www.nrc.gov/reading-rm/doc-collections/fact-sheets/fs-dirty-bombs.html>

FissileMaterialCut-offTreaty (FMCT) at a Glance: ArmsControlAssociation [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: <https://www.armscontrol.org/factsheets/fmct>

FRIEDLAND, Elliot. TheClarion Project Special Report: TheIslamicState [online]. [cit. 2015-09-06]. Dostupné z: <https://www.clarionproject.org/sites/default/files/islamic-state-isis-isil-factsheet-1.pdf>

Globalization and terrorism: Globalenvision [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <http://www.globalenvision.org/library/8/703>

GRAHAM, Allison. NuclearTerrorismFactSheet: Belfer Center for science and internationalaffairs [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: http://belfercenter.ksg.harvard.edu/publication/20057/nuclear_terrorism_fact_sheet.html.

HAPALA, . *Jaderný terorismus, predikce hrozby* [online]. Brno, 2010 [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: is.muni.cz/th/179409/fss_m_b1/Diplomka_Hapala_bss_1.1.docx. Magisterská práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D.

Historyof Zimbabwe [online]. In: . [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.historyworld.net/wrldhis/PlainTextHistories.asp?historyid=ad28>

International ConventionfortheSuppressionofActsofNuclearTerrorism [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv13.pdf>

International ConventionfortheSuppressionofActsofNuclearTerrorism. [online]]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-15&chapter=18&Temp=mtdsg3&lang=en

Isis'sdirty bomb: Jihadistshaveseized 'enoughradioactivematerial to buildtheirfirst WMD' [online]. 2014 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/isis-dirty-bomb-jihadists-have-seized-enough-radioactive-material-to-build-their-first-wmd-10309220.html>

Joint Convention on theSafetyofSpentFuel Management and on theSafetyofRadioactiveWaste Management [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: https://www.iaea.org/Publications/Documents/Conventions/jointconv_status.pdf

Convention on NuclearSafety [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: http://www.iaea.org/Publications/Documents/Conventions/nuclearsafety_status.pdf

KELLEY, Maria. *Terrorism and thegrowingthreatofweaponsofmassdestruction: Al-Shabaab*. 2014. s. 28.

KHAN, Muqtedar Dr. *Terrorism and globalization: GlocalEye* [online]. [cit. 2015-07-30].

Dostupné z: <http://www.glocaleye.org/terglo.htm>

MAAE - Mezinárodní agentura pro atomovou energii [online]. 2010 [cit. 2015-07-06].

Dostupné z:

http://www.mzv.cz/mission.vienna/cz/organizace_v_pusobnosti_mise/ostatni_mezinarodni_organizace/mezinarodni_agentura_pro_atomovou/index.html

MACFARLANE, Allison. *AllWeaponsofMassDestruction are Not Equal: MIT SecurityStudies Program* [online]. 2005, : 6 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z:

http://web.mit.edu/cis/pdf/Audit_6_05_Macfarlane.pdf

MOORE, Dr. George M. *Is ISIL a RadioactiveThreat?:*

FederationofAmericanScientists [online]. [cit. 2015-09-07]. Dostupné z: <http://fas.org/pir-pubs/isil-radioactive-threat/>

MOWATT-LARSEN, Rolf. *Al QaedaWeaponsofMassDestructionThreat: Hypeor Reality?:*

Belfer center for Science International Affairs, 2010, [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z:

http://belfercenter.ksg.harvard.edu/publication/19852/al_qaeda_weapons_of_mass_destruction_threat.html

NATO REVIEW. *Smlouva o nešíření jaderných zbraní - nejdůležitější multilaterální smlouva na světě?* [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z:

http://www.nato.int/docu/review/2010/Nuclear_Proliferation/NPT/CS/

Návrh společné úmluvy o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z:

https://www.sujb.cz/fileadmin/sujb/docs/mezinarodni-spoluprace/smlouvy/III_9_CJ.pdf

Nešíření zbraní, kontrola zbrojení a odzbrojení [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z:

<http://www.mzv.cz/file/72924/NesireniZbrani.pdf>

NuclearTerrorism: A ClearDanger. BRILL, Kenneth C. a Kenneth N. LUONGO. *The New York Times* [online]. 2015 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z:

http://www.nytimes.com/2012/03/16/opinion/nuclear-terrorism-a-clear-danger.html?_r=0

NuclearTerrorism: How To PreventIt [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z:

<http://www.nci.org/nci-nt.htm>

Nuclearweapon [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné z:

<http://www.britannica.com/technology/nuclear-weapon>

NuclearWeapons: Who Has What at a Glance: ArmsControlAssociation [online]. [cit. 2015-09-07]. Dostupné z: <http://www.armscontrol.org/factsheets/Nuclearweaponswhohaswhat>

PLETCHER, Kenneth. *Tokyosubwayattackof 995* [online]. [cit. 2015-09-06]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/event/Tokyo-subway-attack-of-1995>

ReligiousTerrorism [online]. [cit. 2015-09-06]. Dostupné z: http://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/33557_6.pdf

RUBEROVÁ, Jana. *Režim nešíření jaderných zbraní a jeho současné problémy. Případy KLDK a Íránu*. Dostupné také z: https://is.muni.cz/th/65610/fss_m/Diplomova_prace.pdf.

Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Petr Suchý, Ph.D.

RÝŽ, Ondřej. *Terorismus* [online]. Brno, 2006 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/108638/pravf_b/bakalarka_ostra.pdf. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce JUDr. Věře Kalvodová.

SAMEK, Tomáš. *Smlouva zakazující výrobu štěpných materiálů pro jaderné zbraně a jiná jaderná výbušná zařízení a budoucnost jaderného odzbrojení*. Praha, 2009. Dostupné také z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800026677>. Magisterská práce. Univerzita Karlova. Vedoucí práce JUDr. PhDr. Tomáš Karásek.

SLEZÁK, Milan. *Nový terorismus: Hospodářské noviny, 2002*, [online]. [cit. 2015-07-30]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-10591280-novy-terorismus> (k dispozici pouze část článku)

Smlouva o nešíření jaderných zbraní. 1974. Dostupné také z: https://www.sujb.cz/fileadmin/sujb/docs/zakaz-zbrani/NPT_v_CS.txt

STŘEDA, Ladislav. *CBRN terorismus – vážná hrozba 21. století* [online]. In: . [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/cbrn-terorismus-vazna-hrozba-21-stoleti-d9o-na_analyzy.aspx?c=A050510_094008_na_analyzy_m02

ŠROLEOVÁ, Mgr. Kamila. *Ultraterorismus – část 2*. [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: <http://casopis.vsehrd.cz/2012/11/ultraterorismus-%E2%80%93-cast-2/#fnref-1645-21>

ŠTURMA, DrSc., prof. JUDr. Pavel. *Mezinárodní smlouvy proti terorismu* [online]. : 10 [cit. 2015-07-31]. Dostupné z: <files.svses.webnode.cz/200004812-ee477f0380/sturma.pdf>

Terrorism [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/News/dh/infocus/terrorism/sg%20high-level%20panel%20report-terrorism.htm>

There is no UN definition of terrorism [online]. [cit. 2015-07-06]. Dostupné z:

http://www.humanrightsvoices.org/EYEontheUN/un_101/facts/?p=61

Treaty on the non-proliferation of nuclear weapons (NPT) [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné

z: <http://www.un.org/disarmament/WMD/Nuclear/NPT.shtml>

Týčová, Ivana. *Deterrence nukleárního terorismu ve druhém věku*. Brno, 2010. Dostupné

také z: http://is.muni.cz/th/146851/fss_m/diplomka_finalni_verze.pdf. Magisterská práce.

Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Petr Suchý, Ph.D.

Typologie terorismu [online]. Odbor bezpečnostní politiky. 2009 [cit. 2015-07-06]. Dostupné

z: <http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

ULČ, Ota. *Střet civilizací. Pro Forum* [online]. 2004 [cit. 2015-07-06]. Dostupné z:

<http://www.otaulc.com/text/941.htm>

Úmluva o fyzické ochraně jaderných materiálů a jaderných zařízení [online]. [cit. 2015-07-

31]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV:l27080>

Úmluva o jaderné bezpečnosti [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z:

<http://www.mojeenergie.cz/cz/umluva-o-jaderne-bezpecnosti>

VISINGR, Lukáš. *Jaderné zbraně 1. a 2. generace: Armádní technický*

magazín [online]. 2005(1) [cit. 2015-09-08]. Dostupné z: <http://tinyurl.com/qf4kgt3>

Zbraně hromadného ničení [online]. [cit. 2015-07-31]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/cr_a_odzbrojeni/zbrane_hromadneho_niceni/index.html

Top partneři

Generální partner
Pražského studentského summitu

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Univerzitní partner

Hlavní partner Modelu EU

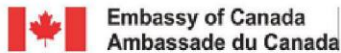
Partner jednání

Partner zahájení

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Hlavní mediální partner

IHNED.cz

Mediální partner

RESPEKT

Partner Chronicle

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

Za podpory

AUTO ZRUCKÝ
DEALER NISSAN

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky